

Moralna pokvarjenost ruske oz. francoske družbe

Gogoljev Plašč in Maupassantov Nakit

Anton Luka Šijanec, 2. a

Gimnazija Bežigrad

V sredo, 24. marca 2021

1 Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Plašč (1842)

- Splošno
- Obnova
- Pisatelj

2 Guy de Maupassant: Nakit (1884)

- Splošno
- Obnova
- Pisatelj

3 Teza: Moralna pokvarjenost ruske oziroma francoske družbe

- Plašč
- Nakit

4 Zaključek

5 Viri

- Vsebinski
- Licence slik

6 Konec predstavitve

Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Plašč (1842)

Splošno

- Gogoljev, ruski pisatelj, izvira iz Ukrajine
- Kratka humana novela ima velik vpliv na ruski realizem
 - "Vsi smo izšli iz Gogoljevega Plašča" - Dostojevski, Turgenjev
 - "Najboljša ruska kratka zgodba" - V. Nabokov, 1941
- Osnova ruske socialne literature, realistična psihološka tragična povest, prepojena s humanostjo
- Iz preproste anekdote razvije grotesko, ki se konča s fantastičnim koncem
- Gogolj se je zamislil nad smešno anekdoto, ki opozarja na materializem in opiše tegobe človeštva

Slika 1: Naslovnica Igorja Grabarja 1890

Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Plašč (1842)

Obnova

- Protagonist nepomemben uradnik, ki ga zatira birokratski sistem, napram nespoštovanosti uživa v delu, se podcenjuje - Akakij Akakijevič Bašmačkin
- 9./14. hierarhičnih nivojev v službi titularnega svetnika
- Celo življenje varčuje, sklone kupiti nov **plašč**, dotedanji je nepopravljiv ← petrograjska zima
- Krojač Petrovič ga osupne z zneskom, navkljub popustljivim cenam je to velik strošek (plača: 450 rubljev, plašč: 80-200).
- Slabo leto dni hrani denar → dober plašč, ki ga vsi v službi opazijo, nadrejeni ga povabi na zabavo.
- Po zabavi mu plašč ukradejo cestni lopovi, predlagajo mu iskanje pomoči pri *ugledni osebi*, ki je preveč vzvišena za Akakija.
- Akakij na poti od generala domov stakne angino, vsled katere po obisku zdravnika umre.
- Hoffmannovski fantastični konec: Akakij kot duh preletava mesta in krade plašče, dokler ga naposled ne ukrade *ugledni osebi*.
- Kompozicija novele: izhodišče, zaplet, vrh, razplet, katarzični/udarni konec.

Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Plašč (1842)

Pisatelj

- Nikolaj Vasiljevič Gogolj, 1. april 1809
Ukrajina – 4. marec 1852 Moskva
 - dramatik, zgodovinar, literarni kritik, učitelj, pesnik, pisatelj proze, publicist, avtor, pisatelj, moralen, kritičen, duhoven, veren.
 - Mama: rodila pri 15. letih, zelo verna.
Oče: literarni navdušenec, pisal komedije.
 - Se preseli v St. Petersburg, doživi razočaranje, sanja o Ameriki.
 - Po prodoru na trg zelo zavzet za vse kritike, ki ga duševno prizadenejo. Umre zaradi duševne bolezni, posledice stresa.
 - Sicer iz bogate družine se postavlja v plašč Akakija.
- Car Nikolaj I. ob uprizoritvi *Revizorja* sam sprevidi njegovo kritično sporočilo, ga ne cenzurira.

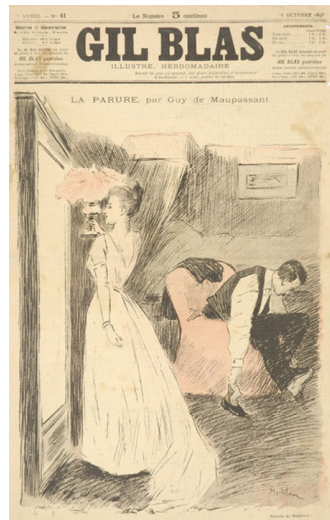

Slika 2: Portret

Guy de Maupassant: Nakit (1884)

Splošno

- Snov: življenje pariških malomeščanov, odrinjenih na rob družbenih dogajanj - pariški cikelus.
- Teorija Paula Heysa: Predmet v središču je nakit (kot plašč), predstavlja hrepenenje, cilj.
- Pesimističen pogled: nečimrnost je kruto kaznovana, človek, ki zahteva preveč, propade, če mu to pomeni srečo.
- Tu pripovedovalec nima osebnega odnosa do tragike.
- Preprostost govora kaže ozkoglednost nižjih francoskih uradnikov.

Slika 3: Nakit

Guy de Maupassant: Nakit (1884)

Obnova

- Sprva nežna protagonistka Matilda Loisel se v večeru zaradi želje po ugledu in bogatiji spremeni v grobo, resno in žilavo žensko.
- Njen mož pridobi vabilo na cenjeno gostijo pripadnikov visokega sloja. Na ples se Matilda ne bo udeležila, če ni popolnoma urejena in če kaže svoj nižji srednji sloj. Možu je všeč, kakršna je, vendar ji ne ugovarja.
- Ob pomanjkanju denarja za drag nakit se odloči *diamantno ogrlico* izposoditi pri premožnejši prijateljici.
- Vzhičena se odpravi na ples in doživlja poslednje trenutke radostnega življenja.
- Na poti domov namreč hiti, da ostali ne bi opazili njenega revnega plašča, šele doma pa se zave groze, da je izgubila ogrlico, ki si je ne more privoščiti.
- Z možem garata in deset let živita na dnu, da odplačata dolg, s katerim sta neopazno prijateljici kupila novo ogrlico.
- Po desetih letih Matilda spet sreča prijateljico in ji pove zgodbo, ki jo je izpila.
- Bralec, Matilda in prijateljica se zgrozijo, ko Matilda izve, da ogrlica ni bila pristna in vredna kvečjemu 500 frankov.

Guy de Maupassant: Nakit (1884)

Pisatelj

- 5. avgust 1850, Tourville sur Arques – 6. julij 1893, Pariz
- Predstavnik francoskega realizma in naturalizma, nanj je vplival Gustave Flaubert.
- Realistično pripovedocvanje, natančno poznavanje človeške duševnosti.
- Pesimistično se sprva posmehuje kmečki mentaliteti, nato se posveti meščanskemu sloju.
- pisec kratkih zgodb, dramatik, novinar, romanopisec, pisatelj, avtor, pesnik

Slika 4: Portret

Teza: Moralna pokvarjenost ruske oziroma francoske družbe

Plašč

- Tema: socialna krivičnost. Stil: ruski kritični realizem z izrazito moralno in socialno tendenco. Značilnosti: objektivna jedrnata pripoved s pretiravanjem.
- *Ugledna oseba*: Poosebljen brezobzirni birokratski aparat, kriv za smrt Akakija.
- Namesto moralne pokvarjenosti družbe govorimo o pokvarjenosti družbene ureditve.
- Posameznik, predstavljen kot Akakij, nima možnosti življenja, če ni v vrhu bogatije.
- Družba ni kriva za Akakijevo smrt, zanjo se krivi piramidalno razporeditev oblasti.
- To je v kontrastu z Nakitom, kjer je prav družba moralno pokvarjena in do propada izkoriščena za bogatijo.

Teza: Moralna pokvarjenost ruske oziroma francoske družbe

Nakit

- Tema: hrepenenje po gmotnem blagostanju → osebni sreči
- Seksistično prikazuje moralno pokvarjenost žensk, saj Matilda povezuje bogastvo z uspehom in vključitvijo v družbo, njen mož pa ji to odsvetuje.
- Moralna pokvarjenost francoske družbe se tukaj izrazi v obliki potrebe po bogatiji za pripadnost in sle k doseganju višjega.
- Pisatelj opozarja na hiter propad takih osebkov, vendar hkrati poudarja, da se je take pokvarjene morale težko znebiti.
- Matilda je kot pripadnica družbe plačala svoje krivo mišljenje z dobršnim delom življenja in v propad potegnila še moža.

- Za razliko od Plašča, ki ne kaže moralne pokvarjenosti ruske družbe, Nakit to zelo poudari in prav moralno pokvarjenost predstavi kot glavno temo.
 - S tem zaključimo tezo in pokažemo kontrast med obema kritičnima novelama.
-
- Citati — branje odlomkov: strani 151 in 161

E. T. A. Hoffman, 2021 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na:

<https://w.wiki/37zU>.

Guy de Maupassant, 2019 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na:

[https://w.wiki/37\\$c](https://w.wiki/37$c).

LOGAR, T., 1995. *Svetovna novela 19. in 20. stoletja* [knj.]. Ljubljana : DZS. ISBN 86-34116433.

Nakit (Novela), 2017 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na: <https://w.wiki/37za>.

Nikolaj Vasiljevič Gogolj, 2021 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na:

<https://w.wiki/37zq>.

Plašč, 2020 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na: <https://xn--jha.ga/glcelje>.

The Overcoat, 2021 [online] [pridobljeno 2021-03-23]. Dostopno na: <https://w.wiki/37zY>.

- 1 Igor Grabar *Gogol Palto* © Javna last (<https://w.wiki/37zj>)
- 2 Sergey Lvovich Levitsky *NV Gogol* © Javna last (<https://w.wiki/37zj>)
- 3 Théophile Steinlen *La Parure - Gil Blas* © Javna last (<https://w.wiki/37zj>)
- 4 Nadar *Maupassant par Nadar* © Javna last (<https://w.wiki/37zj>)

- Hvala za pozornost!
- Vprašanja?
- Ta dokument je informativne narave in se lahko še spreminja. Najnovejša različica, to je \LaTeX izvorna koda in PDF dokumenti, je na voljo v mojem šolskem Git repozitoriju na naslovu <https://git.sijanec.eu/sijanec/sola-gimb-2/>. Povezava za prenos zadnje različice tega dokumenta v PDF obliki je <http://razor.arnes.si/~asija3/files/sola/gimb/2/slo/predstavitev/1/dokument.pdf>.

- Konec generiranja dokumenta: 23. marec 2021 ob 21:47.
- Grafi imajo natančnost 100 točk na graf.
- Document se je generiral 6 s.
- Pred objavo izklopite razhroščevanje. To storite tako, da v glavi dokumenta nastavite ukaz razhroscevanje na 0.